

Autorka: Nataliia Filkova

Kilka słów o autorce: Pochodzę z Ukrainy. Z zawodu jestem pielęgniarką oraz nauczycielką. W Polsce pracuję jako asystentka nauczyciela (asystentka międzykulturowa), pomagając dzieciom z Ukrainy w adaptacji i integracji. Przyjechałam do Polski z dziećmi w marcu 2022 roku. Chciałabym podzielić się swoim doświadczeniem migracji.

Przedmiot: Zajęcia z wychowawcą, zajęcia dodatkowe

Czas: ⌚ 45 min.

Grupa wiekowa: 7–11 lat

Cele:

Przedstawienie następujących zagadnień:

- Co to jest migracja?
- Dlaczego ludzie migrują?
- Jak postrzegamy osoby, które przybyły z innego kraju?

Po tej lekcji uczniowie i uczennice dowiedzą się:

- Co oznaczają takie pojęcia jak migracja, integracja;
- O statystykach migracji na przykładzie Polski;
- O przyczynach migracji;
- Jak czuje się osoba, która przeprowadziła się do innego kraju, jak ważne jest dla niej wsparcie w tym czasie;
- Czy powinniśmy bać się migracji.

Po tej lekcji uczniowie i uczennice będą potrafili wyjaśnić:

- Czym jest migracja i jakie są jej przyczyny;
- Że ludzie podróżują, a czasem decydują się zamieszkać w innym kraju lub mieście;
- Jakie znaczenie dla migrantów ma zachowanie tożsamości i kultury własnego regionu.

Metody pracy wykorzystywane podczas zajęć:

- pogadanka
- rysunek

Niezbędne materiały:

- flamastry
- markery
- karty do rysowania

Wyposażenie:

- laptop/komputer
- tablica interaktywna lub projektor

Załączniki:

- Załącznik nr 1 – prezentacja
- Załącznik nr 2 – wideo

Przebieg zajęć

Cel ćwiczenia	Szczegółowy opis ćwiczenia	Czas trwania	Materiały do realizacji
WPROWADZENIE			
Przedstawienie celu i znaczenia zajęć.	Temat migracji stał się w ostatnim czasie bardzo popularny. Wraz z rozwojem międzynarodowych połączeń transportowych pojawiła się możliwość podróżowania po całej kuli ziemskiej. Czasami, z różnych powodów, konkretne osoby decydują się zostać i zamieszkać w innym kraju. Tego typu zjawisko nazywamy migracją. Chciałabym przedstawić Państwu tę koncepcję.	5 min.	Załącznik nr 1 Slajd prezentacji nr 1
ROZWIĘCIE			
	<p>Migracja – przemieszczenie terytorialne związane ze względnie trwałą zmianą miejsca zamieszkania na krótszy lub dłuższy czas, ewentualnie z regularnym powrotem do niego.</p> <p>Jakie są przyczyny migracji?</p> <ul style="list-style-type: none">• Chęć zamieszkania w innym miejscu;• Lepsze możliwości zatrudnienia, wyższe zarobki;• Wyższy standard życia;• Większe możliwości edukacyjne;• Konflikty etniczno-religijne, wojny• Inne np. osobiste.	30 min.	Załącznik nr 1 Slajd prezentacji nr 2 Załącznik nr 1 Slajd prezentacji nr 3 Slajd prezentacji nr 4

Statystyka

W Polsce żyje blisko 39 mln Polaków. Dodatkowo, około 21 mln Polaków i osób pochodzenia polskiego mieszka poza terytorium naszego kraju.

Tak było zawsze. Aby wszystkie żywe istoty na ziemi mogły dalej żyć, muszą się poruszać.

Nie tylko ludzie zmieniają miejsce zamieszkania. Migracja otacza nas ze wszystkich stron.

Oto kilka przykładów:

1. Przemieszczanie się ludności, zwykle w poszukiwaniu lepszych warunków życia.
2. Przemieszczanie się zwierząt z jednego obszaru na drugi, związane z rozmnażaniem, poszukiwaniem pożywienia itp.
3. Przesuwanie się granic zasięgu występowania konkretnych roślin.
4. Przesuwanie się wydm, warstw skalnych.

Ciekawostka o migracji zwierząt

Dlaczego zwierzęta migrują? Zazwyczaj wędrówki związane są z cyklami życiowymi lub zmianami regularnie zachodzącymi w środowisku. Najczęściej zwierzęta zmieniają miejsce życia na okres zimowy, co związane jest nie tylko z warunkami atmosferycznymi, ale też z dostępnością wystarczającej ilości pożywienia. Często mają miejsce wędrówki do miejsc odpowiednich do rozmnażania lub po prostu migracje żerowiskowe.

Tego typu migracje są dla zwierząt instynktowne i mają one ku nim genetyczne predyspozycje. Nie mamy pewności, na jakiej zasadzie działa ich orientacja przestrzenna podczas takich wędrówek. Zwierzęta wykorzystują różne zjawiska takie jak: magnetyzm ziemski, efekt Coriolisa czy orientację według słońca i gwiazd.

Załącznik nr 1

Slajd prezentacji nr 5

Slajd prezentacji nr 6

Slajd prezentacji nr 7

Załącznik nr 1

Slajd prezentacji nr 8

Slajd prezentacji nr 9

Slajd prezentacji nr 10

Prowadzenie koczowniczego trybu życia

Pierwszy człowiek na Ziemi pojawił się około 4 mln lat temu, zamieszkiwał jaskinie i prowadził koczowniczy tryb życia. Od około 10-4 tys. lat p.n.e. ludzkość zaczęła osiedlać się na konkretnych terenach.

Koczownictwo – nieustanne wędrowanie między kolejnymi miejscami krótkiego pobytu.

Głównymi przyczynami koczowniczego trybu życia były warunki przyrodnicze np. zlodowacenia. Za ich sprawą konieczne było szukanie pożywienia i schronienia w nowych miejscach.

Jak migrują rośliny?

Do zmian w naturalnym środowisku roślin często dochodzi za sprawą człowieka (dostarczanie nasion, materiału do sadzenia), ale zdarza się, że to ptaki i inne zwierzęta przypadkowo przenoszą nasiona. Rośliny zmieniają też miejsce „zamieszkania” za pomocą wiatru.

Nie możesz wybrać miejsca urodzenia, ale możesz zmienić miejsce zamieszkania.

Bez względu na to, co było przyczyną migracji, doświadczające jej osoby spotykają się z określonymi konsekwencjami takimi jak:

- Wyjście ze strefy komfortu;
- Rozłąka z rodziną i przyjaciółmi;
- Konieczność funkcjonowania w nowym, nieznanym środowisku;
- Niekomfortowe sytuacje związane z barierą językową;
- I wiele innych...

Załącznik nr 1
Slajd prezentacji
nr 11

Załącznik nr 1
Slajd prezentacji
nr 12

Czasami zdarza się, że dorośli (rodzice) decydują się na zmianę miejsca zamieszkania. W takich sytuacjach dzieci muszą podążać za nimi do innego miasta lub kraju. Jeśli rodzice z własnej woli zdecydują się na przeprowadzkę, to dzieci mogą nie być na to całkowicie, a czasem nawet wcale, gotowe. W takich sytuacjach jest im dużo trudniej niż rodzicom zaadaptować się do warunków, panujących w nowym miejscu.

Zmiana szkoły prawie zawsze jest związana z dużym stresem (tym bardziej, jeśli nowa szkoła znajduje się w innym kraju). Trzeba zmienić nie tylko budynek, ale także pożegnać przyjaciół, rozstać się z nauczycielami i nawiązać relacje w nowym miejscu.

Jak możemy pomóc nowemu uczniowi/nowej uczennicy w adaptacji?

- Wykaż inicjatywę i poznaj go/ją;
- Zapytaj skąd pochodzi, jaka była jego/jej poprzednia szkoła;
- Opowiedz mu/jej o swojej klasie;
- Oprowadź go/ją po szkole;
- Zaproponuj wspólną zabawę na szkolnym podwórku;
- Zaproponuj udział w grach zespołowych;
- Opowiedz o ciekawych miejscach w mieście (w pobliżu szkoły).

Poczuj się jak migrant – udajmy się w podróż

Jak czuje się osoba, która zmieniła miejsce zamieszkania, przeprowadziła się do innego miasta lub innego kraju?

Możesz obejrzeć krótki film z uczniami i uczennicami i spróbować przenieść się do tych miast, poczuć się tak, jakbyście tam byli. Zapytaj:

Załącznik nr 2
wideo

- Czy jest ci wygodnie?
- Co czujesz?
- Jak byś się czuł/czuła, gdyby ktoś podszedł do ciebie, uśmiechnął się i porozmawiał z tobą?
- Gdyby ktoś zapytał, dokąd idziesz i zaoferował pomoc, czy powiedziałbyś coś, czego nie rozumiesz?

Za pomocą tego ćwiczenia możemy wytłumaczyć, jak jedna rozmowa, jeden uśmiech może pomóc:)

Moja historia migracji

Cześć! Mam na imię Natalia, mam 29 lat i jestem migrantką. Chcę podzielić się moją historią, abyście lepiej zrozumieli, jak ważne jest dla nas – migrantów i migrantek – Wasze wsparcie.

Pierwsze uczucia

Wyjechałam do innego kraju nie dlatego, że chciałam, tylko dlatego, że tak zdecydowały okoliczności – wybuchła wojna i musiałam wyemigrować wraz z moimi dziećmi. Nie byłam na to przygotowana, nie znałam języka, nie miałam konkretnych planów. Moje pierwsze odczucia najlepiej można opisać zwrotem „czułam, jakbym się zgubiła”.

Czy kiedykolwiek zgubiłeś/zgubiłaś się choć na chwilę? (Dobrze byłoby, gdyby dzieci podzieliły się w tym momencie swoimi historiami i emocjami).

To moment, gdy rozglądasz się wokół, szukasz znanego widoku, szukasz swojej matki i wypełniają Cię rozmaite emocje. Naprawdę tęskniłam za domem i znajomymi rzeczami. Pamiętam, kiedy ostatni raz byłam w domu. W ogrodzie zaczęły kwitnąć przebiśniegi... A gdy już przyjechałam do Polski i zobaczyłam przebiśniegi, płakałam, bo było mi tak smutno, że nie mogę zobaczyć moich kwiatków, które sama posadziłam.

Załącznik nr 1
Slajd prezentacji
nr 13

Tęskniłam za trawą i drzewami. Wcześniej nawet nie wyobrażałam sobie, że będę tęsknić za rzeczami, które zawsze były wokół mnie i czasami nawet nie zwracałam na nie uwagi.

Etap akceptacji

Czas jednak leczy rany, a ludzie szybko się dostosowują. Tak samo było ze mną. Zaczęłam uczyć się języka, poszłam na studia do szkoły policyjnej, zaczęłam pracować, poznawać kraj i ludzi.

I okazało się to bardzo interesujące! Dokonałam dla siebie bardzo ciekawego odkrycia...

Ludzie różnych narodowości to zwykli ludzie. Po prostu mają nieco inne tradycje i mówią innym językiem. I ma to wiele zalet – można się od nich wiele nauczyć. Gotowanie nowych pysznych potraw, granie w ciekawe gry, których wcześniej nie znałam, poznawanie nowej muzyki – te wszystkie rzeczy odkrywałam, przebywając w moim nowym otoczeniu.

Dlatego zachęcam, jeśli jest taka możliwość, do komunikowania się z rówieśnikami, którzy przybyli z innych krajów lub miast. Jestem pewna, że i Ty dowiesz się od nich wielu ciekawych rzeczy.

Na podstawie tej historii chciałbym/chciałabym porozmawiać o takim pojęciu jak integracja.

Jest to:

1. Proces polegający na łączeniu się poszczególnych elementów w pewną całość;
2. Łączenie się ludzi lub środowisk z jakąś grupą społeczną.

Ta wspólna praca i wzajemne zrozumienie, to osiągnięcie wspólnych celów, z których skorzystają wszyscy uczestnicy procesu. Bo to dzięki interakcji i empatii z mieszkańcami Polski, udało mi się zaadaptować, odnaleźć siebie i przyjaciół.

Załącznik nr 1
Slajd prezentacji
nr 14

Podsumowanie i zakończenie zajęć. 10 min.

Możemy więc podsumować naszą lekcję.

Wspólnie z Wami dowiedzieliśmy się następujących rzeczy:

- Migracja nie jest taka straszna, jak się wydaje;
- Migrują ludzie ze wszystkich krajów;
- Wszyscy urodziliśmy się na planecie Ziemia, więc każdy może wybrać, gdzie chciałby mieszkać, nie zawsze jest to jednak możliwe. Wpływ na to ma wiele czynników np. możliwość posiadania paszportu lub dokumentu podróży;
- Wszyscy ludzie są do siebie bardzo podobni. Nie bój się poznawać ludzi;
- Proces integracji między ludźmi jest bardzo ważny, dlatego warto go pielęgnować.

Na koniec warto zaproponować narysowanie obrazkowego „listu do przyszłości” na temat migracji.

Jak wyobrażasz sobie swoją przyszłość?

Może ktoś chciałby mieszkać blisko morza lub w terenie górskim, a może w przyszłości przenieść się nad ocean lub do dalekiej Australii, gdzie można spotkać kangury i koale:)

Czy kiedykolwiek chciałeś/chciałaś studiować w innym kraju lub innym mieście?

Może ktoś chce zostać podróżnikiem, wtedy może narysować miejsca, które chciałby odwiedzić. Jeśli któryś/któraś z nas jest „osiadłym ptakiem”, może narysować swój przyszły dom tak, jak sam/sama go sobie wyobraża.

Załącznik nr 1
Slajd prezen-
tacji nr 16

Źródła:

- <https://sjp.pwn.pl/sjp/migracja;2567820.html> dostęp z dnia 18.08.2023 r.
- https://pl.wikipedia.org/wiki/Migracja_ludno%C5%9Bci dostęp z dnia 18.08.2023 r.
- <https://www.ortograf.pl/slownik/integracja> dostęp z dnia 18.08.2023 r.
- <https://www.national-geographic.pl/artukul/migracje-zwierzat-jak-wygla-daja-i-dlaczego-zwierzeta-migruja> dostęp z dnia 18.08.2023 r.

Redakcja merytoryczna: Sylwia Antonowicz

Redakcja językowa: Adrian Jankowski

Skład graficzny: Kasia Piątek, kasiapiatek.pl

Miejsce i rok wydania: Toruń 2023 r.

FUNDACJA
EMIC

NORWEGIAN
REFUGEE COUNCIL

Norwegian Ministry
of Foreign Affairs

Materiał edukacyjny powstał w ramach projektu „Przyjazna szkoła - integracja i edukacja”, który Fundacja EMIC realizuje przy wsparciu Norwegian Refugee Council i Norwegian Ministry of Foreign Affairs.

Załącznik nr 1: Prezentacja

https://bit.ly/migracje_to_naturalne

Załącznik nr 2: Wideo

https://bit.ly/poczuj_sie_migrantem_migrantka